

UNA NOVA ANTOLOGIA DE POLIFONIA RELIGIOSA (SEGLES XVII-XVIII)

Daniel CODINA i GIOL
Santuari-Monestir d'El Miracle
(El Solsonès)

Existeix en la biblioteca del Centre Borja dels jesuïtes de sant Cugat del Vallès un manuscrit musical de grans proporcions, amb gairebé un centenar d'obres musicals, d'uns 25 autors diferents —a part d'alguns anònims—, pertanyents tots, més o menys, al període comprès entre 1670 i 1733: la primera data és merament aproximativa i fa referència a les obres de Josep Hinojosa o Ynojosa¹, probablement l'autor més antic de tota aquesta llista; la segona data fa referència a l'obra de Jaume Caselles i que és la data més retardada de totes. El volum tot ell és factici, és a dir, aplega materials i quaderns de diversa procedència, encara que bona part de les obres són treballs d'oposicions a mestre de capella, algunes amb les anotacions i correccions dels examinadors. Com a nota important, des del punt de vista històric, són, d'una part, el dictamen o comentari tècnic del mestre Francesc Valls a unes obres d'oposicions de Francesc Andreu al magisteri de la Seu valenciana l'any 1728 i, de l'altra, dues "Formas de examen" per a les oposicions: la primera a la catedral de Girona del 1688 a on hi oposaven Miquel AMBIELA, Francesc Pla, Gabriel Argany, Gabriel Mas i Francesc Valls; la segona, a Santa Maria del Mar de Barcelona de l'any 1699, amb els aspirants: Joan Barnat, Tomàs Martín, Lluís Serra, Joan Calvo, Salvador Laverni i Felip ... (no n'hem pogut desxifrar el cognom). En les dues relacions hi ha també les qualificacions del tribunal.

1. Aquest compositor va ser mestre de capella del Col·legi del Patriarca de València de 1662 fins el 1673, any de la seva mort. Presumiblement les obres del nostre manuscrit pertanyen a aquest darrer període de la seva vida. Vegeu: Joaquín PIEDRA, "Maestros de Capilla del Real Colegio de Corpus Christi (Patriarca) (1662-1822)", a *Anuario Musical* XXIII (1968), 62 ss.

[1]

Descripció del manuscrit

Un volum (30,4 x 21,5 cm), amb la signatura: Ms. K-III-3, relligat amb pergamí blanc, aparentment sense títol ni a la portada ni en el llom. Amb tot, en el camp delimitat pel nervi superior del llom s'hi detecta un text escrit, ara molt esborrat i, en part tapat per l'etiqueta de la signatura, que podria ser un títol general de l'obra; també hi ha restes d'escriptura amb tinta a la coberta del davant, molt esborrades: una paraula que es llegeix en el terç superior dret, escrita de forma apaïxada i en majúscules, diu "PI". També hi ha ratlles rectes dobles fetes amb punxó, com delimitant alguns camps, així com uns petits cercles amb un punt al mig de caire, sembla purament decoratiu. El llom, tot i ser llis, té més o menys delimitats els espais dels nervis amb ratlles fetes amb punxó. La relligadura havia tingut tanques de cordill, però estan trencades. Té un full de guarda al davant (fol. 1), amb una xifra d'alguna catalogació anterior: "Nº 420", amb tinta sembla de l'època, i, amb cal·ligrafia grossa, el nom d'un propietari posterior: "Soy del Pbro. Antonio Casañas"² segurament del s. XIX. No té paginació original. En ocasió d'aquest estudi s'ha foliat amb llapis en els angles superiors de la dreta, amb un total de 409 folis. L'escriptura musical generalment està a dues pàgines a la vista. Algunes obres contenen moltes correccions. Bon estat de conservació, si bé les cobertes de pergamí estan desenganxades i el primer foli també està solt, tampoc no conté cap índex general. Alguns plec porten restes d'una paginació parcial: formaven, per tant un conjunt homogeni i, de fet, són obres pertanyents a un mateix autor. A l'hora de fer el relligat la guillotina va retallar alguns títols i alguns noms d'autors, així com també, algun cop, algunes notes o elements de les obres musicals. Segell modern de la biblioteca actual al començament i data de registre d'entrada a la mateixa, al darrer foli. La data d'ingrés a l'esmentada biblioteca és de l'any 1973.

Índex general i contingut

	fol. 1r	"Soy del P[re]s[b]íte]ro Antonio Casañas"
	fol. 1v-2r	[en blanc]
	fol. 2v-49v	"Obras trabajadas Para la Oposición el magisterio de la S[an]ta Igl[esi]a de Valencia en el año de 1728. Fran[cis]co Andreu"
1.	fol. 2v-10r	Villancico <i>Avecilla canora</i> , a 12 v.
2.	fol. 9v-14r	Motete <i>O salutaris hostia</i> , a 12 v.
3.	fol. 14v-21v	Salmo <i>Dixit Dominus</i> , a 12 v.
4.	fol. 22r-30v	Salmo <i>Beatus vir</i> , a 11 v.
5.	fol. 30v-35v	Salmo <i>Laudate</i> , a 12 v.
6.	fol. 36r-46r	Salmo <i>Magnificat</i> , a 12 v.

2. Sacerdot barceloní, nascut vers el 1747, possiblement a Barcelona mateix. Va ser principalment Notari Major de la Cúria episcopal. L'any 1819, a l'edat de 62 anys, demana la jubilació. No ens consta que fos músic, per tant, aquest volum probablement li va arribar per herència o regal d'algun mestre de capella del qual n'hauria estat marmessor.

- fol. 46v-48v [en blanc, pautat]. Al fol. 46v hi ha l'inici d'una obra a 4 v., però està tot ratllat
- fol. 49 [en blanc, sense pautar]
7. fol. 50r-54r [dictamen de Francesc Valls a les obres de F. Andreu (1728)]
fol. 54v-55r [en blanc]
8. fol. 55v-61v *Miserere*, a 12 v., d'Antoni Teodor Ortells
9. fol. 61v-63r *Alma Redemptoris Mater*, a 10 v., de Francesc Valls. 3 cors: el segon format per dos violins
10. fol. 64r-69r *Cum invocarem*, a 11 v., de Francesc Valls (= fol. 264v)
11. fol. 69v-73r *Magnificat*, a 12 v., de Josep Hinojosa
12. fol. 73v-75r *Cum invocarem*, a 12 v., d'Hinojosa. Obra incompleta, sense acabar de copiar
- fol. 75v [en blanc, pautat]. El quadern tenia encara 16 fulls més que han estat retallats
- fol. 76 [en blanc]
13. fol. 77r-87r *Beatus vir*, a 11 v., d'Hinojosa
fol. 87v-88v [en blanc]
14. fol. 89r-99r *Beatus vir*, a 11 v., d'Hinojosa
fol. 99v [en blanc]
15. fol. 100r-113v *Qui habitat*, a 12 v., d'Hinojosa
16. fol. 114r-123r *Qui habitat*, a 12 v., d'Hinojosa
17. fol. 123v-128v *Fratres*, a 11 v., d'Hinojosa
fol. 129 [en blanc, pautat]
18. fol. 130r-141v *Cum invocarem*, a 13 v., d'Hinojosa
19. fol. 142r-147r *Nunc dimittis*, a 11 v., d'Hinojosa
fol. 147v [en blanc, pautat]
20. fol. 148r-157v *Dixit Dominus*, a 10 v., d'Hinojosa
21. fol. 158r-167v *Cum invocarem*, a 11 v., d'Hinojosa
22. fol. 168r-176r *Nunc dimittis*, a 11 v., d'Hinojosa
23. fol. 176v-191v *Cum invocarem*, a 12 v., d'Hinojosa
24. fol. 192r-203r *Qui habitat*, a 12 v., d'Hinojosa
25. fol. 203v-217v *Cum invocarem*, a 12 v., d'Hinojosa
26. fol. 218r-221r [Villancico] *Deliciosas auras*, [a 12 v.], anònim. És el mateix del fol. 235v, però augmentat de veus
27. fol. 221r-224r Villancico *A espacio, mi dueño*, a 12 v., d'Antoni Teodor Ortells
28. fol. 224r-227r Villancico al S[antí]mo S[acrame]nto *A de los cielos*, a 4 [A. T. Ortells]
29. fol. 227v-229r Villancico al S[antí]mo S[acrame]nto *A espacio, mi dueño*, a 8 v. [A. T. Ortells]. És el mateix del fol. 221r, però reduït de veus
30. fol. 229v-231r Villancico al S[antí]mo S[acrame]nto *Una panaderilla de pan blanco*, [a 8 v.] [A. T. Ortells]. És el mateix del fol 262, però reduït de veus

31. fol. 230v-233r [Villancico] *Alado clarín de oro*, [a 8 v.] [A. T. Ortells]. És el mateix del fol. 259r, però reduït de veus
32. fol. 232v-235r Villancico para la Procesión *Qué asombro, qué espanto*, [a 8 v.] [A. T. Ortells]. És el mateix del fol. 256v, però reduït de veus
33. fol. 235v-238r Villancico para la Procesión *Deliciosas auras*, [a 8 v.], anònim. És el mateix del fol. 218r, però reduït de veus
fol. 238v-240r [en blanc, pautat]
34. fol. 240v-243r Villancico *La maravilla mayor*, a 12 v., d'Anicet Bailón
35. fol. 243v-246r Villancico al Nacimiento de Xto *Serafines de seis alas*, a 12 v., de Francesc Valls
36. fol. 246v-248v Villancico *Buele la fama*, a 12 v., de Cristóbal Galán,
37. fol. 249r-251r Villancico *Buelen las pajas*, a 12 v. [Cristóbal Galán]. El nom del compositor està tallat per la relligadura. Només estan escrites les primeres paraules de l'obra
38. fol. 251r-254r Villancico para Navidad *Para festejar al Niño*, estrib.: *Si este Dios que nace*, [a 12 v.], d'A. T. Ortells. Al fol. 251r hi ha la "Introducción al Vill[anci]co que se sigue. Ortells". Als fol. 251v-252r el títol general està retallat en part, però s'arriba a llegir: "del Mtro Ortells"
39. fol. 254v-257r Villancico *Atención. Porque el mundo a la escuela*, a 12v., d'A. T. Ortells
40. fol. 256v-259r Villancico al S[antí]mo S[acrame]nto, *Qué asombro, qué espanto*, a 12 v., d'A. T. Ortells. És el mateix del fol. 232v, però augmentat de veus
41. fol. 259r-262r Villancico para Navidad. Introd.: *La noche que un sol nace*, estrib.: *Alado clarín de oro*, a 12 v., d'A. T. Ortells. Al final del fol 259 hi ha la "Intr[oducción] del siguiente Villan[ci]co". Cal comparar-lo amb el del fol. 230v
42. fol. 262r-263v Villancico al S[antí]mo, *Una panaderilla de pan blanco*, a 12 v., d'A. T. Ortells. És el mateix del fol. 229v, però augmentat de veus
fol. 264r [en blanc, sense pautar]
43. fol. 264v-280r Cum invocarem, a 11 v., [F. Valls]. La part superior del fol. 265 està una mica retallada. Aquesta és la mateixa obra del fol. 64r
44. fol. 269v-280r *Cum invocarem*, a 13 v., de J. [Hin]ojosa. L'obra ocupa la part superior de les pàgs. És la mateixa obra del fol. 130r
45. fol. 269v-280r Missa pro Defunctis, [a 8v.], anònim. Està escrita en la part inferior de les pàgs
fol. 280v-281v [en blanc]
46. fol. 282r-292r Missa *Ave maris stella*, a 4 v. [i *ripieno*, amb instruments, segurament 2 violins, i baix continu], de F. Valls. Sense text en el *Kyrie*
fol. 292v [en blanc, pautat]
fol. 293r-294r [en blanc, sense pautar]
47. fol. 294v-297r [Villancico] al S[antí]mo *Venid y atended*, a 8 v., de Paredes

48. fol. 297v-299r [Villancico] al S[antísi]mo *Atención que han trocado*, a 8v., de Paredes
49. fol. 299v-301v Villancico a la Assumpció de la Virgen *Que puede ser que la Aurora divina*, a 8v., de Matías Juan de Veana
50. fol. 302r-303r Villancico al Nacimiento de Xto, a 8v., de Francisco Hernández. Sense text
51. fol. 303v-305r Villancico al S[antísi]mo *A la luz más pura*, a 8v., de Zarzoso³
52. fol. 305v-308r Villancico al Nacimiento de Xto. *A este Niño tributen*, a 8v., de Zarzoso
53. fol. 307v-312r Villancico al S[antísi]mo S[acrame]nto *Oigan a dos sentidos*, [a 8 v.], de Cristóbal Galán
54. fol. 311v-314r Villancico al S[antísi]mo S[acrame]nto *Mariposa que vuelas*, a 8 v., de C. Galán
55. fol. 314v-318r Villancico al S[antísi]mo S[acrame]nto *Querubes de la empírea*, [a 8v.], de C. Galán. El títol en part està retallat
56. fol. 317v-321r Villancico al S[antísi]mo *Oíd troncos, oíd fieras*, a 8 v., de C. Galán
57. fol. 321v [Villancico o Tono *Fina el alma*, a 4 v.], anònim. Només hi ha escrits els primers compassos
58. fol. 322r-322v [Tono *Ay abejuela, dejaste vivo amor*, a 4 v.], anònim. El títol està retallat
59. fol. 322v-323r Tono *Volar para llegar a quemar*, a 4 v. [Juan del Vado]. El nom està retallat
60. fol. 323r-324r Tono *Pues en coros de plumas*, 4 v., de Juan de Navas
61. fol. 323v-325r [Tono, a 4 v.], anònim. Sense text
62. fol. 324v-326r [Tono] de la Virgen *La mariposa que busca amorosa*, a 4v., de C. Galán. Bona part del text no està escrit
63. fol. 325v-327r [Tono] al S[antísi]mo *A la mar, que corre tormenta*, a 4 v., de Juan del Vado
64. fol. 327v-328r [Tono] *Navecilla que vuela ligera*, a 4 v., de Matías Veana. El nom de l'autor en part està retallat
65. fol. 328v-329r [Tono] *Sea bien venida*, a 4 v., de C. Galán
66. fol. 329v-331r [Tono] *Corazones que ardeis en la llama*, a 4 v., de Paredes
67. fol. 330v-332r [Villancico?] al S[antísi]mo *No gima, no gima nadie*, a 5 v., de C. Galán
68. fol. 332v-333v [Villancico?] al S[antísi]mo *Afectos humanos*, a 5v., de Paredes. Al final i ha una nota que diu que les Coplas es troben al final del quadern (fol. 347-348)
69. fol. 333v-334r Tono al S[antísi]mo *Al galán de mi vida*, a 3 v., de Joan B. Cabanilles. En bona part de l'obra el text no està escrit
70. fol. 333v-335r Tono al S[antísi]mo, v., de Pedro de Ardanaz. Sense text
71. fol. 334v-335r [Tono] al S[antísi]mo, a 3 v., de Juan del Vado. Sense text
72. fol. 334v-336r [Tono] *Hoy te adora mi Niño*, [a 3 v.], anònim. Sense cap títol
73. fol. 335v-337r [Tono] *Vuele feliz mariposa*, a 3 v., de C. Galán. El final de les *Coplas* 1ª, 2ª i 3ª està escrit al peu de pàgina dels fol. 336v-337r

3. F. PEDRELL en el *Catàleg de la Biblioteca de Catalunya*, vol II, pàgs. 72-73, parla d'un tal Gabriel Zarzoso, mestre de capella de Berlanga (Soria?).

74. fol. 336v-337r [Tono] [a 3 v.], de Zarzoso?, de Durón?. El títol està retallat en bona part. Sense text
75. fol. 336v-337r [Tono] [a 3 v.], de Zarzoso. Sense text. La 2ª Copla: *Pues el centro del amar es el llorar*
76. fol. 337v-338r [Villancico] *Ay qué llanto, ay qué pena*, a 6 v., de Sebastián Duron. El títol en part està retallat
77. fol. 338v-340r [Villancico] *A de la esfera celeste*, a 6 v., de Jeroni de la Torre. El títol en part està retallat
78. fol. 339v-341r [Villancico] *Ven, aurora, ven*, [a 4 v.], de Paredes
79. fol. 340v-343r Villancico a la Virgen sobre el quarto de Paredes *Ven, aurora, ven*, [a 8 v.], de Teixidor
80. fol. 343v-343r Villancico al S[antí]mo S[acrame]nto *Ovejuela que en campo de flores*, a 8 v., de Teixidor l'any 1724. El títol en part està retallat
81. fol. 344v-346r Estribillo al S[antí]mo *Vivir para amar*, [a 3 v.], de C. Galán
82. fol. 345v-347r Estribillo a 3 v., anònim. Sense text
83. fol. 346v-347r Tercio a S[a]n Fran[cis]co *Querúbicas esquadras*, [a 3 v.], de Soler. Tota la peça està ratllada, menys les *Coplas* al final
84. fol. 347v-348r Coplas del quinto de Paredes que dice *Afectos humanos*, [a 5 v.] (=fol. 332-333)
85. fol. 348v-349r [Villancico] de Navidad *Serafines venid al Portal*, a 5 v., del Maestro Isidro [Escorihuela?]. El cognom està retallat
- fol. 349v-351r [en blanc, sense pautar]
86. fol. 351v-363r Himno *Quem terra, pontus, sidera*, para la oposició de la S[an]ta I[g]lesi[a] de Toledo, a 8 v. i instruments (2 violins?), “y fué provisto”, 1733, de Jaume Casellas
87. fol. 353v-357r Declaración del trocado, [a 4 v.], 2° verso. Són 4 versos numerats, escrits a la part inferior de la pàgina i corresponen al segon vers de l'Himne anterior
- fol. 363v [en blanc, pautat]
88. fol. 364r-367v Psalmo a 12 v., de Joan Barter. “En la oposició de la S[an]ta I[g]lesi[a] de Barcelona”. Sense text. Hi ha un text retallat més amunt del títol esmentat, il·legible
89. fol. 368r-370r Villancico [...], de Joan Barter. Sense text
90. fol. 370v-373r Psalmo *Deus venerunt gentes*, a 12 v., “que hizo a las 24 horas de la oposició de la Seo de Bar[celo]na”, de Felip Olivellas
91. fol. 373v-376r Villancico *No canteis pajarillos*, [a 12 v.], “de Oposició a las 24 [horas] en la Seo de Barcelona”, de Felip Olivellas. Sense text, només escriu la primera frase
92. fol. 376v-378v Psalmo *Deus venerunt gentes*, a 12 v., de Josep Pujolar. Obra per a oposicions a la Seu de Barcelona, com les anteriors

93. fol. 379r-380r Villancico *No canteis pajarillos*, [a 12 v.], de Josep Pujolar. Obra per a oposicions a la Catedral de Barcelona, inacabada
94. fol. 379v-382v Salmo *Domine quid multiplicati sunt*, a 12 v., “para la oposición de Gerona”, de Gabriel Argany, 1788. Bona part sense text i amb anotacions marginals de l’examinador. Inicialment la data posava 1728, però va ser corregida. Pel que es veurà amb les obres següents i per la forma de examen” del fol. 390, la data ha de ser la de 1688.
95. fol. 382v-385r Salmo *Domine quid multiplicati sunt*, a 12 v., “para la oposición de Gerona, de Miguel [Ambiela], 1688”. El cognom és il·legible perquè està retallat
- fol. 385v-386r [en blanc]
96. fol. 386v-389r Salmo *Domine quid multiplicati sunt*, a 12 v., “para la oposición de Gerona, de Fran[cis]co Valls, 1788”. Com les tres o anteriors la data ha de ser 1688
97. fol. 389v-392r Villancico *Del aire gilguerillos*, a 12 v., “para la oposición de Gerona, 1688, de Miguel Ambiela”. El títol en part està retallat
98. fol. 392v 2 fugues en “unisonus” (10 compassos), més l’inici d’un exercici polifònic a 4 v., anònim i inacabat
- fol. 393r-395v [en blanc, pautat]
99. fol. 396r-401v “Forma del examen para la Oposición ... de Gerona ... Opusieronse ... L[icenc]c[ia]do Miguel Ambiela, M[ae]str[o] de Capilla de Lerida, el L[icenc]c[ia]do Francisco Pla, M[ae]str[o] de Capilla de la Cathedral de Vique, el L[icenc]c[ia]do Gabriel Argany, el L[icenc]c[ia]do Gabriel Mas y el L[icenc]c[ia]do Francisco Valls ... Diose principio a del dia 17 de Setiembre del año 1688”
- fol. 402r-403v [en blanc]
100. fol. 404r “Forma del examen para Oposición ... de S[an]ta María del Mar de la ciudad de Barcelona ... Opusieronse ... el L[icenc]c[ia]do Juan Barnat, Maestro de la Villa de Granollers y el L[icenc]c[ia]do Thomas Martin, de la Villa de Castellón en el Reyno de Va[le]ncia y el L[icenc]c[ia]do Luis Sierra, el L[icenc]c[ia]do Juan Calvo, Salvador Lavarni, el L[icenc]c[ia]do Felipe [...] Diose principio el día quatro de Mayo del año 1699”. El cognom del darrer opositor m’ha resultat il·legible
- fol. 404v-406v [en blanc]
101. fol. 407r-409v [qualificacions de les oposicions al magisteri de S[an]ta Maria del Mar de l’any 1699].

Comentari al contingut general del manuscrit

Amb vista a trobar possibles pistes que puguin identificar o bé el qui va fer el recull o qui en va ser el primer propietari, m'ha semblat oportú analitzar el contingut del manuscrit en qüestió. He dirigit l'anàlisi en diferents direccions que, de moment, no han donat cap resultat positiu.

1. He procurat destriar els diferents copistes de les obres del ms. i he detectat els següents:

Copista I: nn. 1-6, 51-57 i 94-97

Copista II: nn. 8-12

Copista III: nn. 13-25. Tot i que podria ser el mateix que el copista I

Copista IV: nn. 26 i 27, 88-93

Copista V: nn. 28-42, 47-50, 58-78, 81-85

Copista VI: nn. 43 i 44

Copista VII: n° 45. Tot i que podria ser també el copista IV

Copista VIII: n° 46

Copista IX: nn. 79 i 80

Copista X: nn. 86 i 87

Copista XI: n° 98

Cal, però, fer un estudi més precís dels diferents copistes d'aquesta obra.

2. Un altre camp d'anàlisi ha estat comparar les obres que es troben repetides a la Biblioteca de Catalunya, segons el Catàleg Pedrell. Seria interessant saber si les obres d'aquest arxiu provenen de la Catedral de Barcelona o d'algun altre lloc de la Ciutat. L'estudi comparatiu m'ha donat els resultats següents (dono primer el n° de referència del ms, segons la llista general, i després la signatura actual del ms de la Biblioteca de Catalunya):

n° 12	749/9:	“de Joseph Hinojosa”
n° 15	765/11:	“ <i>Qui habitat</i> , a 12 de Joseph Hinojosa”
n° 28	699/1:	“de Antonio Teodor Ortells”. Partitura. Introducció a 4v., la resta a 12v
n° 34	699/2:	“Al Ssmo. Villancico a 12 de Aniceto Baylon”. Partitura
n° 38	699	(?) ⁴
n° 49	728/4:	“Villancico a 8 a la Assumpción de María Santíssima, del M[aes]tro Veana”. Partitura
n° 53	748 :	“Villancico a 8 al Ssmo Sacramento del Mro. Galan”. Particel·les
n° 54	699/2:	“Al Ssmo Sacramento. Villancico a 8 de Cristobal Galan”. Partitura i
	700/3:	“Villancico a 8 voces al Ssmo. Sto. de Cristobal Galan”. Partitura
n° 55	777/3:	“Villancico al Ssmo. Sto. <i>Querubes de la empirea</i> a 8” [de Cristobal Galan]. Partitura

4. F. PEDRELL, en el *Catàleg de la Biblioteca de Catalunya*, en el ms. amb numeració antiga 771, hi posa un *Villancico* d'Ortells *Para festejar al Niño*. En aquest moment de la investigació no he trobat aquesta obra en la nova numeració dels manuscrits.

- nº 56 755/10: “Oyd Troncos. Al S[antísi]mo. Galán”. Particel·les
 nº 66 774: “Paredes. A 4 A la Navidad d Jesu Christo. *Corazones que ardéis en la llama*”. Particel·les
 nº 73 761/13: “Tono â 3 al SSmo. SSTo. *Buela, Buela feliz Mariposa*. Cristóbal Galán”. Particel·les
 nº 81 775/61: “Tono â 3 voces al Santíssimo Sacramento. *Vivir para amar* de Cristóbal Galán”. Particel·les
 nº 89 777/18: “Villancico a 12 a St. Eugenio, de la oposición del Magisterio de la Sta. Ig^a Cathedral de Bar[celo]na. Joan Barter”. Partitura sense text
 nº 78 737⁵

Pel que es veu, doncs, és considerable el nombre d’obres que sembla que són copiades de les partitures o de les particel·les que actualment es troben a la BC. Aquesta pot ser una pista interessant de seguir.

3. *Obres per a oposicions a mestre de capella*. En aquest camp hem de distingir encara dos apartats diferents:

A) *Obres musicals fetes en ocasió d’oposicions* i B) “*Formas de examen para oposicion*”

Quant a l’apartat A, tenim en la llista quatre blocs d’obres:

1. “Obras trabajadas Para el Magisterio de la S[an]ta. Igl[esi]a de Valencia en el año 1728. Fran[cis]co Andreu”. Ocupen els ff. 2v - 49v, amb un total de sis obres polifòniques a 11 i 12 v.: 1 Villancico, 1 motet i 4 salms (més precis: 3 salms i 1 *Magnificat*, encara que aquest l’intitula salm). Aquest bloc va acompanyat d’un dictamen, crec que autògraf, del mestre Francesc Valls, fet a petició de l’autor. Aquest dictamen pertany a l’apartat B d’aquesta secció. Creuria que la còpia de les obres que tenim a la mà és ja una còpia corregida segons les indicacions del Valls, ja que aquest diu que marca amb un senyal (X) els llocs on hi descobreix incorreccions i en la còpia no hi ha cap senyal d’aquests.

2. “Himno *Quem terra, pontus, sidera* para la oposición de la Sta. I[glesia] de Toledo, y fué provisto. 1733”. En aquesta data el mestre Jaume Casellas va obtenir el magisteri de la catedral primada⁶.

3. Obres de tres autors: Joan Barter, Felip Olivellas i Josep Pujolar per a les oposicions al mestratge de la catedral de Barcelona. Aquestes, segons indica Josep Pavia⁷ tingueren lloc l’any 1682 i les va guanyar Joan Barter; Anicet Baylon hi era present com a examinador.

5. Aquest ms. de la B.C. porta un “Tono divino” per a Tiple i arpa per la festa de la Resurrecció de Pedro Ardanaz, amb el text que comença -igual que el del nostre ms.- *Ven, aurora, ven*, però la música no és la mateixa.

6. A. MARTÍN MORENO, *Historia de la Música Española. Siglo XVIII*. Alianza Música 4 (Madrid 1985), pàg. 94.

7. Josep PAVIA i SIMÓ, *La música a la catedral de Barcelona, durant el segle XVII*. Fundació Salvador Vives Casajuana 95 (Barcelona 1986), pàgs. 225ss.

4. Obres d'alguns dels opositors a les de la catedral de Girona de l'any 1688 (curiosament i de manera inexplicable algunes obres porten la data de 1788!): Gabriel Argany, Miquel Ambiola i Francesc Valls. Hi manquen les obres de Francesc Pla i de Gabriel Mas, segons s'indica en la "*Forma de examen*" del final del volum. Ambiola hi té dues obres: 1 *Villancico* i 1 salm; Argany i Valls només hi tenen el salm.

B) Hi ha d'entrada els 4 fulls manuscrits del dictamen de Valls a les obres de Francesc Andreu de l'any 1728 (en donem una transcripció al final d'aquest treball a tall d'apèndix). Clouen el manuscrit les dues "*Formas de examen*", on s'hi anoten els examinadors, els opositors i les qualificacions corresponents a cada opositor.

4. Pel que fa a la resta dels autors presents, es constata que una bona part d'ells o eren originaris del país valencià o hi exerciren de mestre de capella o d'organista o bé hi feren oposicions⁸:

1. **Francesc Andreu**. Es desconeix el lloc d'origen. Devia néixer vers el 1698, ja que l'any 1735, quan és mestre de La Seu d'Urgell i es presenta a les oposicions de Girona, té 37 anys⁹. L'any 1728 oposita a la catedral de València amb les obres que encapçalen aquest recull. 2. **Antoni-Teodor Ortells**. Natural de Rubielos de la Mora (Terol, però a la frontera amb Castelló; de fet, aquest poble havia format part del Regne de València), nascut vers el 1650. Es formà musicalment a València. L'any 1676 entre de mestre a el Patriarca succeint-hi el mestre Josep Hinojosa. L'any 1677 guanya les oposicions al mestratge de la catedral de València. 3. **Josep Hinojosa**. Era mestre de l'església del Patriarca de València abans d'Ortells. 4. **Anicet Baylon**. mestre de la col·legiata de Xàtiva (València) i examinador en les oposicions de l'any 1677 en què Ortells va guanyar la plaça de mestre de la catedral de València. 5. **Matias Veana**. Natural de Xàtiva (València). 6. No sabem quin dels dos **Francesc Hernández** és l'autor ressenyat en el manuscrit: a) **Francesc Hernández Illana**. Natural de València. Fou mestre de la catedral d'aquesta ciutat el 1728. b) **Francesc Hernández Pla**. Natural de València. Va ser mestre de la catedral de Sigüenza (1698) i de la Encarnación de Madrid (1708). 7. **Joan B. Cabanilles**. Natural d'Algemés (València). Organista de la catedral de València (1665-1712) i un dels examinadors de les oposicions a mestre de capella de la catedral de l'any 1677. 8. **Jeroni de la Torre**. Organista de la catedral de València, antecessor de Cabanilles. Abans ho havia estat de Tarragona i de Barcelona (1636)¹⁰. 9. **Isidre Escorihuela**. Mestre d'Alacant i examinador a València l'any 1714. 10. **Joan Boned de Paredes**. Natural d'Oriola (Alacant). Va ser mestre al convent de Las Descalzas de Madrid.

5. Una altra constatació, de la qual, però —ara com ara— no se'n pot treure cap conseqüència, és la presència de força autors en el manuscrit que el mestre Francesc Valls posa

8. Moltes de les dades sobre els autors que són citats a continuació les traïem del treball de J. Piedra, ja citat.

9. A. MARTÍN MORENO, *O.c.*, pàg. 163.

10. J. PAVIA I SIMÓ, *O.c.*, pàgs. 258ss

com a exemple en el *Mapa armónico universal*, tant en la part d'exemples musicals de determinats passatges, com citats per les característiques generals de llurs obres.

A) Autors dels quals Valls posa exemples musicals:

A.- T. Ortells
 Cristóbal Galán
 Joan Boned de Paredes
 Juan del Vado
 Pedro Ardanaz
 Josep Hinojosa
 Joan Cabanilles
 Jeroni de la Torre

Alguns exemples citats per Valls corresponen a obres que es troben en aquest manuscrit:

- d'Ortells: el villancico a 12 v. *Qué asombro, qué espanto* (fol. 256v - 259r)
- de Galán: els villancicos *Buelen las pajas* (fol. 249r - 251r) i *Mariposa que vuelas*, a 8 v. (fol. 311v - 314r).
- de Juan del Vado: el villancico *Volar, volar para llegar a quemar* (fol. 332v - 323r)
- de Pedro Ardanaz: possiblement el Tono al Ssm., a 3 v. dels fol. 333v - 335r.
- d'Hinojosa: possiblement un dels tres *Qui habitat*, setè to, que hi ha a la llista.

A més, Valls, al llarg de la seva obra teòrica cita sovint autors que s'han especialitzat —per dir-ho d'alguna manera— en uns determinats gèneres musicals. I alguns d'aquests autors es troben en la llista del ms. que ressenyem:

- Composicions per a llocs grans: Baylón, Ortells, Hernández
- Obres pluricorals: Baylón, Ortells, Hinojosa
- Obres breus, homòfones: Hinojosa i altres
- Obres a duo i a solo: Galán, Del Vado
- Obres per a llocs petits: Galán, Paredes, Veana, Durón
- Villancicos: Hernández, Durón

APÈNDIX I

[Comentari tècnic de F. Valls a les obres de F. Andreu]

En la transcripció s'assenyalen els canvis de ratlla amb un /, precedit del signe = quan divideix una paraula, així com els canvis de foli. Respectem la grafia i la sintaxi i les majúscules; en canvi hem normalitzat els accents i hem posat, per a més claredat, alguns signes ortogràfics (punts i comes). Sistemàticament hem transcrit sencera la preposició *que*, que gairebé sempre la trobem escrita abreujada¹¹.

[fol. 50r] *Amich y Sor. Dias passats te prometí mirar ab tot cuy=/dado las obras quem remeteres per dit efecte que son Dixit / Dominus a 12. Beatus Vir a 11. Laudate Dnùm, Magnificat, O sa=/lutaris hostia y Villan[cico] a. 12. He procurat aplicarme ab / la major atenció a la revista de tot, y després de haver no=/tat en los borradors ab los señals acostumats de les creus, no / sols lo que és contra las reglas de la bona composició, sinó tam=/bé las cosas dubtosas en ella, y demás defectes pot tenir una / bona Música, Sia Llatina ô Vulgar: me a aparegut posar en / aquest paper tot lo que he notat als borradors perquè cotejant / los numeros de un y altre, troben en est la rahó he tingut per / señalar aquells. No deus estrañar que vajan señaladas algunas circumstàn=/cias molt menudas perquè me á aparegut apuntar exactam[en]t / tot lo que se acostuma en un rigorós examen de M[est]re de Ca=/pella, si bé me he detingut poc en observar los descuyts de 8as, / 5as y etc./*

No pretench que aquest paper (si no vols dir censura) goze / privilegis de llei inviolable, perquè visch ab lo conexement, que / ni opinió puc fer; sols diré que la que yo seguesch en la Mú=/sica he procurat fundarla en la dels Autors més clàssichs / que de 100 anys a esta part han lograt los majors crèdits en / España, las obras de molts de ells he mirat ab la atenció / possible./

Podrà ser que en las mias se trobe practicat lo que reprove / en estas; en tal cas estimaré lo avís per esmenarlo en ellas; / añaadint a esta rahó la disculpa, que ab lo estudi y continua=/ció de ell, sempre se dissipan algunas sombras que als prin=/cipis de aquell exercici poc se reparavan, y és molt just, / que quant se arriba a est conexement se retracte lo ques com=/pren no és bo ó no és lo millor. Suposada aquestas previncions (?) / passo al examen de tot, comenzant per lo

Dixit D[omi]nus a 12

Al 19 Compàs entra lo Tenor del 3r Cor en 9ª del contralt del ma=/teix cor y estant los dos tant cerca serà perceptible aquella dis=/sonància al oido. A 45 se troba lo Tenor del 1er cor

11. Aquest text que transcrivim certament és autògraf del mestre Valls. He comprovat que la cal·ligrafia és la mateixa que la d'alguns títols, de les correccions i sobretot dels exemples musicals que es troben en l'exemplar manuscrit de la seva obra *Mapa Armónico Universal* que es troba a la Biblioteca de la Universitat de Barcelona, ms. n.º 783. Es confirma d'aquesta manera la intuïció d'A. MARTÍN MORENO. Vegeu: "Algunos aspectos del barroco musical español a través de la obra teórica de Francisco Valls (1665-1747)" a *AM XXXI-XXXII*, 1976-1977, pàg. 160.

en 2ª del / segon Tenor del mateix cor y en 5ª supèrflua del contralt que de / quatre veus las tres estan en dissonància, y per lo tant no pot / ser bona Música; és veritat que lo acompanyam[en]t se troba en d, / la sol, re per suplir aquest defecte, però és refugi impropï a / quatre veus valerse de altre baix per cubrir las faltas de la com=/ [fol.50v] posició, aiant a esta rahó que la obra és a 12 y no a 13 y que lo / companyam[en]t pot suplir fins a 3 que a 4 deu estar ja la Música / completa, sense aqueix postís adjutori; esta suposició de acoregir (=corregir?) / nos trobava en ningun dels Autors Antichs com Praenestina, Mora[les], / Guerrero etc. Y molt pocas vegadas en obras de Patiño, Galán, Ruiz, / Veana etc. Desdel 56, â 57 lo tenor del 3r comet un tritó baxant grada=/tim desde Alamire al bemoll de Elami que debia escusarse; seria neces=/sari per la bona armonia que las Veus canten bé. Al 61 falta pu[...]=/to de 4ª Veu. Al 67 a tres Veus se troba la 5ª superflua entre los [...] Tenors del p[rime]r cor y aquí no pot suplir lo acomp[anyamen]t per estar més / alt que lo Tenor 2. Al 71 se troban lo contralt y Tenor del segon cor / mitg comp[às] en Unisonus per mala disposició. Al 137 y 138 devia / trocarse lo contralt y lo baix del 3r cor per escusar las 6as, y los [...] intents que ajusta en estos dos comp[asso]s los devia prevenir quant comen=/zà la lletra confregit in die. A 147 lo p[rime]r Tenor avia de pujar a G, sol /re ut sobreagut per cantar ab gràcia. A 150 sobre la lletra in natio=/nibus era millor que lo contralt del segon cor acompanyàs lo baix en / 10as que no entrar al alzar del 151 quatre punts del cantpla execu=/tats antes de temps pues no pot fer la mediació fins al implevit / ruinas. Al entrar del 157 van lo 2 y 3 cor cantant ab Violència y / ab empentas podent sense rompre lo ayre; y en especial sobre la / lletra conquassabit capita. Lo mateix es a 163, y casi lo modo de can=/tar sobre la lletra in terra multorum en Una de las Veus que forma / lo trocado podent cantar esta sense ninguna mitja aspiració. A 188 / al pegar del comp[às] sobre lo bemoll al contralt del segon cor. A 189 va lo Tenor del 2 cor de la 6° a la 5° y lo més cert és que són dos 5as no mo=/ventse lo tenor de b, fa b mi estava tot bé. En lo 6 comp[às] del Gloria / Patri era millor trocarse lo Tenor p[rime]r y p[rime]r Tiple del p[rime]r cor en la lletra et spiritui sancto casi se olvida lo Autor del empeño comenat de las int[...]cions encontradas./

Beatus Vir a 11

En lo 5 comp[às] se troba Una 2ª entre lo contralt y Tenor y 9^a ab / lo acomp[anyamen]t que, dexant apart si pot executar-se dita postura a 3 / Veus, sols reparo en la mala satisfacció donarà al oïdo, lo que se / dissimulava posant lo acomp[anyamen]t a la 4ª del contralt, que de esta ma=/nera ô han executat diferents Autors y en especial los Organis=/tas. Al 7 comp[às] se troba lo mateix. Al 12 y 13 canta lo tiple del p[rime]r cor en posició molt baxa de manera ques percibiran pocs (?) / punts. En la entrada dels dos cors a 14 y 15 comp[assos] avia de estar troca=/da lo 2[n] tercer y lo 3er segon, que sempre se suposan las Veus del 2 més / agudas que las del 3. Al 19 comp[às] lo tiple y contralt del p[rime]r cor comen=/zaren una fuga en 6ª baxa y no la proseguiren. En lo Vers Potens in / terra, está aquesta molt movediza y més en lo ayre que en lo que ex=/pressa sent la Música tan disminuïda. A 28 comp[às] al alzar / lo tiple està 2^a ab lo contralt y 7^a ab lo Tenor (tots del p[rime]r cor); Ja / veig no és en part principal del comp[às]

però no dexarà de percibirse / [fol 51r] aquella dissonància, ys veu no estar ben ordenadas las tres / Veus. La repetició de benedicetur dels dos cors en lo 35, 36 y 38 / comp[assos] se podia escusar. A 30 comp[às] falta la postura de 3^a / Veu. En lo 53 al pegar y alzar se troba lo mateix que al principi / la 9^a a tres. Desde 55 fins a 70 se troba repetida sis vegades / la lletra in seculum seculi és veritat y ha un trocado (no / dels més singulars) però prenentse la repetició de la lletra / desde la mediació del Vers podia executarse sense cansar / lo auditori. En 90 sobre qui miseretur las quatre veus / van cada una per son camí. Desde 102 fins a 105 estan / estan (sic) molt ben posades les dos veus sobre lo seculorum que diu / lo Tenor cantan molt bé y se imitan sense ninguna violèn=/cia. A 109 és lo mateix de la 9^a a 3ª que ô tinc per Música / molt dura. En 129 apar impropria aquella 3ª menor del Te=/nor del 2 cor atenent a la antecedent del 128. A 141 reparo / lo mateix: al entrar a 151 va lo baix de la 6^a a la 8^a ab lo / Tenor (Un y altre del 3r cor) movent los dos, y se adverteix que sols / poden cantar tres veus, lo que podia estar millor, allargant sols un / comp[às] més de Música, que desta manera lo contralt del mateix cor / imitava al baix ys'quedava lligant de 7ª baxant a la 3^a mo=/vent lo baix y luego al altre comp[às] a la 5^a y la Música era / més sossegada, que és circumstància en què se falta en moltes / parts en esta y demés obras llatinas. Desdel principi fins / a la mediació de aquell Vers Paratum cor ejus està sobrada=/ment repetida la lletra lo que se escusava portant lo cant=/pla ab mínimas ab què se abreviava lo treball y lo fastidi de / tanta repetició. A 157 a la última semimínima lo baix del 3r cor / se troba en 2ª del Tenor, 6ª del contralt y tritó del tiple, al se=/guent compàs baixa lo Tiple a la 9^a, lo contralt a la 5ª perfecta / y lo Tenor continua en la 2^a, al pegar del mateix comp[às] en=/tra lo Tenor del p[rime]r cor en 5ª perfecta del baix: lo reparo con=/sisteix que la entrada de aquest Tenor se deriva del Tiple / que isque del tritó, que encara que aquest no comete lo de=/licte de passar de espècie perfecta com és la 5^a (lo que està re=/provat per la major y més sana part dels Autors pràtics (sic)) / lo Tenor ô executa, si sem respon, que lo acomp[anyamen]t supleix lo defec=/te, replicaré que en aquest cas no té lloch per estar ja comple=/ta la Música ab las 4 veus. Tot estava remediad en què lo que / diu lo Tenor ô agués dit lo baix del 2 cor que auria entrat / en 4ª del baix del 3r cor. En 164 fins a 166 y a un Duo en=/tre lo tiple y Tenor del p[rime]r cor quel tinc per impropri per no / avertir de altra en tota la obra. Lo trocado que se segueix / és ordinari y sense ninguna imitació. A 168 se troba lo tenor / del p[rime]r cor en 2ª del contralt y lo tiple en 7ª del Tenor al alzar del / comp[às]; ignoro lo fi tingué lo Autor y non sé trobar de altra que cantar / per cantar. A 206 la lletra peccator videbit en las dos últimas síla=/bas podian ser mínimas en las paraulas videbit...irascetur...suis que / desta manera fora més cantable y més propi. A 210 fremet et etc. / estraño aquells sustentats en lo baix y tiple del 3r cor que sols serveixen / a la destrucció del Diapason. Al pegar del 219 y a dos 5ª entre lo / baix y contralt del 2n cor. En la Entrada del Gloria Patri noto / la repetició del Patri, Patri y en la escasez de la Gloria que dóna a la / SSma Trinitat pues sols una vegada diu Gloria entre tanta repeti=/ció del Patri, Patri. En lo período et Spiritui Sto després de entradas las / tres veus ab un intent trivial a volgut añadirli lo seculorum però / sens ningún primor, pues lo Tenor y contralt van cada un per son ca=/mí. També tinc per impropri lo solo del Tiple en los comp[assos] 30 y

31. en lo 45 debia una de las veus entrar en la 2ª del baix perquè lo tiple pogués / ferir de colps en lo tritó de aquell.

Laudate D[omi]num Omnes gentes a 12

La entrada està molt ben treballada, y de molt bona cadència / encara que lo intent sia ordinari, y sen debian cercenar alguns com=/passos. Lo cantpla que porta lo tiple p[rime]r del p[rime]r cor era més apropòsit / per lo del 3r cor ahont per ordinari està més fornit de veus. Tinc / per impropri que a 28 comp[às] se posa un acomp[anyamen]t més grave al baix del 2 Cor havent sis veus que cantan. A 33 lo tiple del 3r cor avia de dir / ut, sol ab què escusava un mal colp ab lo Tenor del p[rime]r cor; y lo / Contralt y tiple del 2 cor avian de estar trocats, y en aquest / cas lo tiple deya re, la ab què escusava altre mal colp ab lo baix / del 3r cor y al 34 avia de ser lo mateix. En 46 lo baix del 2 cor / podia baxar fins a Ç sol faut, que alomenos est auria dit tot / lo intent ja que las demás veus lo proseguexen tant diminutam[en]t / y en tal cas lo Tenor del mateix cor també lo auria dit enter. / A 51 se devian escusar aquellas dos corxeas del tiple 2 / del p[rime]r cor, no servint per a res a la entrada del contralt. A 56 lo / acomp[anyamen]t avia de dir fa, ut, fa, ab corxeas. A 70 lo tenor del 2 cor / avia de posarse en C, sol faut per complir exactament ab / lo trocado, ja veig, fou voler cubrir la 4ª, però ô tinc per nimie=/tat; en tal cas tot lo p[rime]r cor podia entrar al pegar de dit / comp[às] 70 ab lo principi del Vers quoniam etc. Lo trocado està / ben executat y molt estrany, que és lo més apreciable. A /76 estava millor lo acomp[anyamen]t en d, la solre que no al sustentat / de f, faut. A 78 y 80 no entenich aquells Unisonus dels tiples, a / més, que lo segon és prohibit en tota bona música per ser de colp; si / lo fi fou lo cantar dels baxos tampoc no obsta, pues va cada / hu per son camí y en diferents compasos; també és irregular / la clàusula pues troba a 87 comp[às] entre los dos tiples pu=/jant a la 4ª lo segon y no mourerse lo p[rime]r de la 5ª per ser / contra tot estil y bona armonia; també noto la entrada dels dos / pues no té ninguna connexió ab lo tenor ni contralt. A 105 / lo Tenor del 3r cor per imitar las demás veus avia de dir / sol, fa, la, sol, fa que ara diu sol, ut, mi, re, fa y las quatre veus es=/tan mal disposadas. A 107 falta la imperfecta al 2 cor. / En lo 12 y 13 comp[assos] del Gloria Patri ignoro lo motiu de pujar / los dos baxos a G, soreut (sic) y que los Tenors ajan de ser més / profundos, tampoc no entenich aquella 3ª menor al alzar del / 43 comp[às], que lo estil és al contrari. en lo mateix alzar / del comp[às] falta la postura de 6ª veu a 8. Lo intent sobre / lo seculorum lo tinc per ordinari. A 49 al alzar falta / lo mateix puesto de 6ª veu dos vegadas a 12. en moltas parts / de estas obras falta lo de 9ª veu, no ô culpo per no es=/tar molt admès en España, y me apar que ab poca rahó / pues falta una consonància tant principal y sonora a / 12 veus, discorro que lo motiu és los mals colps que se segue=/xen de ella entre las veus particulars de diferents cors. Re=/paro quel tinc per sobradament escrupulós.

Magnificat a 12

Al 12 comp[às] cantan sis Veus que las tinc estan en G, solre=/ut faltan la 8^a y la 5^a. En 42 y 43 y ha Uns colps de 6^a a uniso=/nus entre los Tenors y baxos del 2 y 3 cor que necessitan de expli=/cació per sa intelligència, la que crec seria, suposar lo trueque / del Tenor ab lo baix, però ab llicència del Autor me apar / que sent lo empeño tant ordinari se devia escusar lo dubte / y més faltant en las dos parts mencionadas lo puesto de / 6ª Veu. Desde 39 fins a 56 se repeteix demasiadament la lletra / in Deo salutari etc. A 63 entra lo intent lo tenor del 2 cor / ab alguna violència y ab la matexa lo contralt y tenor del / 3r cor y no aventhi precisió, encara que no encuentre ab ningu=/nas reglas, falta a la perfecta correspondència ques' dehuen / tenir Unas Veus ab altrás (mentres se puga) en tots los intents / que s'emprenen en qualsevol composició; esta circumstància / notada aquí està practicada en molts parts de estas o=/bras. Al 73 Una de las 8 Veus que vaja de la 5^a a la 10ª per es=/cusar posar al contralt del 2 cor en 8ª del sustentat en què está / lo baix del 3r cor, cosa reprovada per n[ost]res autors antichs. A 82 fal=/ta la postura de 6ª Veu. A 83 falta la de 5ª Veu. A 85 falta / la de 3ª Veu. A 89 falta la de 7ª Veu. A 104 lo tiple p[rime]r del p[rime]r cor / [fol. 52v] baxa fins a d, la solre agut ahont no pot oirse y lo modo de can=/tar és escabrós. Lo mateix se repara en lo tiple 2 del p[rime]r cor en 109 / en lo qual al alzar del compàs y a la Última semimínima falta la / espècie imperfecta. En 115 reparo ab una 4ª diminuta a dos Veus solas / y luego en la entrada del tiple (totas Veus del 2 cor) que no imita a nun=/guna de las Veus que entraven antes. A 116 la 9^a a tres sense motiu; / la prosecució de estos dos intents també està mal execuada. A 130 / fins a 137 està mal accentuada la lletra in brachio suo lo ques re=/mediava ab un puntillo ques' posás en totas las Veus a la segona / nota després de comensar lo intent. En 137 a 12 Veus lliga lo contralt / del 3r cor de 4ª sens poderse acompanyar la prevenció ab la 6ª per a=/cabar lo tiple del mateix cor lo cantpla; és música poc sonora y com he / dit en altra part fora del estil ordinari. / També reparo en lo período de lletra Dispersit Superbos que / repetintlo molts Vegadas los tres cors, sols una diu mente cordis / sui. En lo intent que luego entra lo Vers Deposuit potentes me apar / era més cantable que la última semimínima (desde la qual va al se=/mibreu) se avia de posposar antes de las corxeas; ja sé que és / nímio aquest reparo, però empeñada la confianza no deu / dexar ninguna cosa al silenci. A 156 lo baix del 2 cor se tro=/ba en 7ª del 3r cor y desde ella puja a la 5ª perfecta, ja / veig que altrás veus quedan carregant la 2ª del baix del 3r cor / però era millor que lo del 2 cor nos mogués de d, la solre, fins que / laltre baxar a b, fa b, mi. La entrada del tiple p[rime]r del p[rime]r cor en / 167 Valia més, fos mitg comp[às] antes en Alamire pues tampoc no van (?) / als Tenors sinó en lo p[rime]r punt de G, solreut. Estraño lo modo de ajus=/tar la lletra sobre suscepit que podent repartir aquella mínima ab / dos semimínimas, y de las dos corxeas ferne altra semimínima ab què queda / van més cantables las 8 Veus, ha volgut singularizarse ab una rara / extravagància. A 183 podia posar Una lligadura de 4^a ab la que no que=/davan las 8 Veus immobles un compàs enter. En lo Vers Sicut locutus est des=/prés de arribar a la mediació de ell, passa més avant Abraham que ja és / de la segona part del Vers y luego torna al principi de ell, cosa que / és contra tota pràctica dels autors més clàssichs. Lo intent que co=/menza et semini ejus està molt

ben proseguit, y ab la añadidu=/ra del cantpla és més apreciable, però és bo pera vist, que ab / dificultat poden ajustarse estas músicas pues unas veus rompen / lo ayre de las otras y estas y aquellas van com empenñense / y atropellantse per exir de aquell apreto: lo cantpla que porta / lo tiple del 3r cor seria més audible en lo contralt. Sobre los / dos intents del Gloria Patri podia fàcilment ajustarsels cant=/pla en lo Diapente y Diapason, ab què donava un realce a la o=/bra. A 44 y 45 comp[assos] de dit Gloria Patri los dos tiples del p[rime]r cor can=/tan escabrosament, y també desde 51 fins a 57 en algunas parts / [fol. 53r] las 4 Veus del p[rime]r cor al pegar de [...] / postura de 2ª Veu, crec fou descuyt del copiadore. Desdel mateix / comp[às] fins al final casi las més Veus van cada una per son / camí, lo setulorum que porta lo tiple del 3r cor era propri del / contralt que de esta manera quedava lo contralt Veu baixa del / tiple. Lo últim punt del 2 cor avia de quedar en d, lasolre.

O Salutaris Hostia Motet a 12

És reparable la entrada del p[rime]r tiple y per consequent de / casi las demás Veus que per expressar la admiració de la O Sa=/lutaris etc está la O en posició baixa com és f, faut agut en los ti=/ples y f, faut grave en los tenors; lo que se observa també en los / contralts que al proseguir lo intent entran en Ç solfaut agut;/ Unas y otras Ons se oiran poc. també és reparable en lo 3 com=/pàs que de 12 Veus sols lo tiple p[rime]r del p[rime]r cor està en 3ª y al alzar del / comp[às] és falta de armonia la que se remediava tardant lo 2 y 3r cor / mitg comp[às] a entrar y que la O que és semibreu fos de mínima. Lo ma=/teix reparo en 5, 7, 13, 20 y 35. En lo alzar del 43 ignoro lo motiu de / posar totas las Veus en 3as y 6as del baix del 3r cor quant aquest / se troba en 3ª del acompañam[en]t que destrueix la varietat intentada / si bé que estas novedats quant no són per executar algun pri=/mor las tinc per puerils, a més que en las 4 Veus del 2 cor, lo te=/nor queda a la 4ª del baix, y en ma opinió importa molt per la bona armonia que cada cor sempre que puga estiga en consonan=/cia plena. O salutaris hostia té 46 comp[assos] y lo Vers que segueix / quae coeli pandis etc. sols en té 15 que no correspon a la gran repeti=/ció del p[rime]r, ni a la molta dels dos Últims bella premunt, da robur. / També me apar que a la conclusió de la clàusula encara que las / demás veus no proseguissen lo intent quae coeli etc. (quel tinc / per ordinari) a lo menos devian ajustarse totas al final. A / 83, 84 y 85 comp[assos] falta la postura de 7ª Veu ab la que se escusavan / unisonus entre lo tenor y baix del 3r cor. En 97 y 98 lo ti=/ple del p[rime]r cor podia acompañar lo segon del mateix cor en / 3as. En los comp[assos] 102, 103 y 104 me apar era millor fer cantar / juntas las quatre veus del p[rime]r cor que no ab lo intent que expres=/sa per ser est molt diminut. Al pegar del 106 falta la pos=/tura de 3ª Veu. A 120 podia dir lo tenor del p[rime]r cor lo mateix / que en lo antecedent, que encara que la falta sia de dos solfas solas, se / falta a la integritat del intent. Des del 136 fins al final estan / molt ben ajustadas las dos intencions y las Veus cantan bé. / A 145 lo tiple 2 del p[rime]r cor devia dir lo del p[rime]r y est lo del 2, ab / lo que se oirian totas las Veus. Lo més reparable és la gran repetició / de lletra, en especial en los dos Últims Versos bella premunt, da robur / pues en ella gasta casi 100 comp[assos], cosa que cansa lo auditori.

[17]

Villancico a 12

Tinc per molt impròpia la clàusula del Diapason que fan / las 12 Veus al 14 y 15 comp[assos] no fent la lletra y ser regla cer=/ta que la Música deu agermanarse ab la Poesia, y ésta, en lo / período suspende la voz no té punt final, y la Música sí, ab lo / ques' Veu la disparitat de no córrer de ésta ab lo Vers. A 32 se / devia escusar aquell unísonus de colp entre lo contralt y lo tiple 2 del p[rime]r cor, pues podia dir mi, fa, sol sens que obste lo puesto de 4ª Veu que / cometia per ser reparo de principiants: també lo acompañam[en]t pod[ia] / pendrer la part del contralt y no la del dit tiple. A 42 falta lo / puesto de 4ª Veu. A 55 falta lo de 3ª Veu. A 73 y 74 és lo mateix de la clàu=/sula al Diapason notada al principi. Desde 79 fins a 81 queda molt / desabrigat lo baix del 2 cor y fins al Últim de 83 molt sols lo baix / y tiple del mateix cor, que estas músicas si no tenen un acomp[anyamen]t molt / cerca pobrejan molt. A 92 y 93 és lo mateix de la clàusula impròpia. / A 100 lo contralt del p[rime]r cor avia de estar a la 8ª del tenor, y passa=/va a la 5ª y de ésta a la 3ª que era més propri y més cantable, que no de / la manera que está. Al 11 comp[às] del menor, lo tiple p[rime]r del p[rime]r cor devia en=/trar en f, faut com està en tot lo que se segueix y aquí ab més rahó, / pues estava en consonància del acomp[anyamen]t. Al alzar del 19 comp[às] / lo contralt del 2 cor no devia moures de ffaut per estar millor que / en la 5ª falsa del baix que encara que ésta se suposa en d, la, sol, re / esta suposició satisfarà lo enteniment y dexará quexós al oido. / Tot aquest tros de compasillo está molt bo, però era millor per / Una Missa ô Salm que per Vill[ancic]o, añadint a esta circumstància la / canzada repetició dels dos Versos que es lustre de España, en letras / y honor, que està tant ben repicat que és de estrañar no se oís. Lo / demás fins al final del Estri[bill]o no y ha res que notar sí sols la / fredor ab què acaba; Però queda esmenat ab lo quatre de las co=/plas que en ma opinió és dels millors y ha en todas estas / obras.

Discurs sobre tot lo obrat.

He gustat molt Veurer estas obras per lo ben tre=/balladas que estan y la bona cadencia de ellas, assegu=/rantme la tua gran aplicació tant necessària per lo / desempeño del ofici, però instantme la obligació y los de=/sigs de tos majors crèdits dec dirte lo que en ellas he re=/parat necessita de perfeccionarse en las que de aqui en avant / empengas, explicaré mon sentir; si te agrada podràs seguir=/lo, y si acás se encontra ab ton dictamen podràs dexarlo, que / no tinc tanta satisfacció de ell que tel propose per regla cer=/ta /

Lo més reparable en estas composicions és la falta de / Varietat tant encomanada, ésta per a lograrla, se deu saber [fol. 54r] treurer la Música del to ab dulçura y tornarlay sens / Violència, Variant las clàusulas pues tots los tons po=/den ferne en diferents posicions, lo que no veig prac=/ticat en estas Músicas pues las més clàusulas són / al Diapason y Diapente, y Una que altra al Diathessaron / ó a altra part, però assó succeheix rara Vegada. També / se extén la Varietat a la mutació de ayres, la que regonesch / falta aqui; ésta pot ser sobre lo mateix compàs ô bé / en altra, quant la lletra ô permete. Lo que és digne de / notarse, és la prosecució dels

intents que no sent dels / més estranys, foren ben concebuts, però en los més de / ells faltan las Veus que seguexen a la quel'ha comen=/zat a la integritat ab ques deuen correspondrer / Unas veus ab otras; esta falta és més reparable / en los que sols són a 3 ô a 4, pues sent menor lo / empeño se deu atender més exactament. Devian / algunas de estas obras adornarse de fugas ô / cànon que són de las habilitats de més primor si / se logra unirlas ab una plausible armonia; ajus=/tanthi a ellas en la ocasió oportuna alguns empe=/ños de baxos de distincts cors que és ahont se Veu la / bona collocació de las Veus y lo bon modo de cantar / de ellas procurant sia fàcil y que en cada cor quede / la consonància plena evitant los Unísonus en cada / un de ells, estas circumstàncias també són una gran / part de la Varietat. /

He explicat sencillament mon sentir, que crec és lo / quem demanares, sino se conforma ab lo teu, nol' / seguescas, si se ajusta ab ton dictamen y te apar / pot ser útil a tos crèdits abrazal', assegurant que / ni de reprovarlo formaré quexa, ni de seguirlo / ne tindrè Vanitat. Bar[celon]a y Juliol 7 de 1728.

Fra[nces]c Vallis

APÈNDIX II

A) llista alfabètica d'autors

nom	cognom	títol	gènere	ordre
Miquel	Ambiela	Del aire gilguerillos 12v.	villancico	97
Miquel	Ambiela	Domine, quid multiplicati sunt 12v.	salm	95
Francesc	Andreu	Avecilla canora 12v.	villancico	1
Francesc	Andreu	Beatus vir 11v.	salm	4
Francesc	Andreu	Dixit Dominus 12v.	salm	3
Francesc	Andreu	Laudate 12v.	salm	5
Francesc	Andreu	Magnificat 12v.	salm	6
Francesc	Andreu	O salutaris hostia 12v.	motet	2
	anònim	A de los cielos 4v.	villancico	28
	anònim	Ay abejuela 4v.	tono?	58
	anònim	Deliciosas auras 12v.	villancico	26
	anònim	Deliciosas auras 8v.	villancico	33
	anònim	Fina el alma 4v.	tono?	57
	anònim	Hoy te adora mi Niño 3v.	tono	72
	anònim	Missa pro Defunctis 8v.	missa	45
	anònim	SENSE TEXT 3v.	estribillo	82
	anònim	SENSE TEXT 4v.	tono	61
	anònim	SENSE TEXT 4v.	trocado	87
	anònim	SENSE TEXT 4v.	fuga	98
	anònim	SENSE TEXT 4v.	fuga	98
Pedro de	Ardanaz	SENSE TEXT 3v.	tono	70
Gabriel	Argany	Domine, quid multiplicati sunt 12v.	salm	94
Joan	Barter	SENSE TEXT 12v.	salm	88
Joan	Barter	SENSE TEXT 12v.	villancico	89

Anicet	Baylón	La maravilla mayor 12v.	villancico	34
Joan Baptista	Cabanilles	Al galán de mi vida 3v.	tono	69
Jaume	Casellas	Quem terra 8v.	himne	86
Sebastián	Durón	Ay qué llanto 6v.	villancico	76
Sebastián	Durón	SENSE TEXT 3v.	tono	74
Isidre	Escorihuela	Serafines venid al portal 5v.	villancico	85
Cristóbal	Galán	La mariposa que busca 4v.	tono	62
Cristóbal	Galán	Mariposa que vuelas 8v.	villancico	54
Cristóbal	Galán	No gima nadie 5v.	villancico	67
Cristóbal	Galán	Oid troncos 8v.	villancico	56
Cristóbal	Galán	Oigan a dos sentidos 8v.	villancico	53
Cristóbal	Galán	Querubes de la empírea 8v.	villancico	55
Cristóbal	Galán	Sea bien venida 4v.	tono	65
Cristóbal	Galán	Vivir para amar 3v.	estribillo	81
Cristóbal	Galán	Vuele feliz mariposa 3v.	tono	73
Cristóbal	Galán	Vuele la fama 12v.	villancico	36
Cristóbal	Galán	Vuelen las pajas 12v.	villancico	37
Francesc	Hernández	SENSE TEXT 8v.	villancico	50
Josep	Hinojosa	Beatus vir 12v.	salm	14
Josep	Hinojosa	Beatus vir 12v.	salm	13
Josep	Hinojosa	Cum invocarem 11v.	salm	21
Josep	Hinojosa	Cum invocarem 12v.	salm	25
Josep	Hinojosa	Cum invocarem 12v.	salm	23
Josep	Hinojosa	Cum invocarem 12v.	salm	12
Josep	Hinojosa	Cum invocarem 13v.	salm	44
Josep	Hinojosa	Cum invocarem 13v.	salm	18
Josep	Hinojosa	Dixit Dominus 10v.	salm	20
Josep	Hinojosa	Fratres 11v.	antífona	17
Josep	Hinojosa	Magnificat 12v.	salm	11
Josep	Hinojosa	Nunc dimittis 11v.	salm	22
Josep	Hinojosa	Nunc dimittis 11v.	salm	19
Josep	Hinojosa	Qui habitat 12v.	salm	15
Josep	Hinojosa	Qui habitat 12v.	salm	24
Josep	Hinojosa	Qui habitat 12v.	salm	16
Juan de	Navas	Pues en coros de plumas 4v.	tono	60
Felip	Olivellas	Deus venerunt gentes 12v.	salm	90
Felip	Olivellas	No cantéis pajarillos 12v.	villancico	91
Antoni Teodor	Ortells	A espacito mi dueño 8v.	villancico	29
Antoni Teodor	Ortells	A espacito mi dueño 12v.	villancico	27
Antoni Teodor	Ortells	Alado clarín de oro 12v.	villancico	41
Antoni Teodor	Ortells	Alado clarín de oro 8v.	villancico	31
Antoni Teodor	Ortells	Atención. Porqué el mundo 12v.	villancico	39
Antoni Teodor	Ortells	Miserere 12v.	salm	8
Antoni Teodor	Ortells	Para festejar al Niño	villancico	38
Antoni Teodor	Ortells	Qué asombro 12v.	villancico	40

Antoni Teodor	Ortells	Qué asombro 8v.	villancico	32
Antoni Teodor	Ortells	Una panaderilla 12v.	villancico	42
Antoni Teodor	Ortells	Una panaderilla 8v.	villancico	30
Joan	Paredes, Boned de	Afectos humanos 5v.	villancico	68
Joan	Paredes, Boned de	Atención que han trocado 8v.	villancico	48
Joan	Paredes, Boned de	Corazones que ardéis 4v.	tono	66
Joan	Paredes, Boned de	Ven, aurora, ven 4v.	villancico	78
Joan	Paredes, Boned de	Venid y atended 8v.	villancico	47
Josep	Pujolar	Deus venerunt gentes 12v.	salm	92
Josep	Pujolar	No canteis pajarillos 12v.	villancico	93
	Soler	Querúbicas esquadras 3v.	tercio	83
	Teixidor	Ovejuela que en campo de flores 8v.	villancico	80
	Teixidor	Ven, aurora, ven 8v.	villancico	79
Jeroni de la	Torre	A de la esfera celeste 6v.	villancico	77
Juan del	Vado	A la mar que corre tormenta 4v.	tono	63
Juan del	Vado	SENSE TEXT 3v.	tono	71
Juan del	Vado	Volar para llegar a quemar 4v.	tono	59
Francesc	Valls	Alma Redemptoris 10v.	antífona	9
Francesc	Valls	Cum invocarem 11v.	salm	43
Francesc	Valls	Cum invocarem 12v.	salm	10
Francesc	Valls	Domine, quid multiplicati sunt 12v.	salm	96
Francesc	Valls	Missa Ave maris stella 4v.	missa	46
Francèsc	Valls	Serafines de seis alas 12v.	villancico	35
Matías Juan de	Veana	Navecilla que vuela ligera 4v.	tono	64
Matías Juan de	Veana	Qué puede ser 8v.	villancico	49
Gabriel	Zarzoso	A este Niño tributen 8v.	villancico	52
Gabriel	Zarzoso	A la luz más pura 8v.	villancico	51
Gabriel	Zarzoso	SENSE TEXT 3v.	tono	74
Gabriel	Zarzoso	SENSE TEXT 3v.	tono	75

B) *llista alfabètica d'obres*

nom	cognom	títol	gènere	ordre
Jeroni de la	Torre	A de la esfera celeste 6v.	villancico	77
	anònim	A de los cielos 4v.	villancico	28
Antoni Teodor	Ortells	A espacio mi dueño 8v.	villancico	29
Antoni Teodor	Ortells	A espacio mi dueño 12v.	villancico	27
Gabriel	Zarzoso	A este Niño tributen 8v.	villancico	52
Gabriel	Zarzoso	A la luz más pura 8v.	villancico	51
Juan del	Vado	A la mar que corre tormenta 4v.	tono	63
Joan	Paredes, Boned de	Afectos humanos 5v.	villancico	68
Joan Baptista	Cabanilles	Al galán de mi vida 3v.	tono	69
Antoni Teodor	Ortells	Alado clarín de oro 12v.	villancico	41
Antoni Teodor	Ortells	Alado clarín de oro 8v.	villancico	31
Francesc	Valls	Alma Redemptoris 10v.	antífona	9

Joan	Paredes, Boned de	Atención que han trocado 8v.	villancico	48
Antoni Teodor	Ortells	Atención. Porqué el mundo 12v.	villancico	39
Francesc	Andreu	Avecilla canora 12v.	villancico	1
	anònim	Ay abejuela 4v.	tono?	58
Sebastián	Durón	Ay qué llanto 6v.	villancico	76
Francesc	Andreu	Beatus vir 11v.	salm	4
Josep	Hinojosa	Beatus vir 12v.	salm	13
Josep	Hinojosa	Beatus vir 12v.	salm	14
Joan	Paredes, Boned de	Corazones que ardéis 4v.	tono	66
Josep	Hinojosa	Cum invocarem 11v.	salm	21
Francesc	Valls	Cum invocarem 11v.	salm	43
Josep	Hinojosa	Cum invocarem 12v.	salm	23
Josep	Hinojosa	Cum invocarem 12v.	salm	25
Francesc	Valls	Cum invocarem 12v.	salm	10
Josep	Hinojosa	Cum invocarem 12v.	salm	12
Josep	Hinojosa	Cum invocarem 13v.	salm	18
Josep	Hinojosa	Cum invocarem 13v.	salm	44
Miquel	Ambiela	Del aire gilguerillos 12v.	villancico	97
	anònim	Deliciosas auras 12v.	villancico	26
	anònim	Deliciosas auras 8v.	villancico	33
Felip	Olivellas	Deus venerunt gentes 12v.	salm	90
Josep	Pujolar	Deus venerunt gentes 12v.	salm	92
Josep	Hinojosa	Dixit Dominus 10v.	salm	20
Francesc	Andreu	Dixit Dominus 12v.	salm	3
Gabriel	Argany	Domine, quid multiplicati sunt 12v.	salm	94
Miquel	Ambiela	Domine, quid multiplicati sunt 12v.	salm	95
Francesc	Valls	Domine, quid multiplicati sunt 12v.	salm	96
	anònim	Fina el alma 4v.	tono?	57
Josep	Hinojosa	Fratres 11v.	antífona	17
	anònim	Hoy te adora mi Niño 3v.	tono	72
Anicet	Baylón	La maravilla mayor 12v.	villancico	34
Cristóbal	Galán	La mariposa que busca 4v.	tono	62
Francesc	Andreu	Laudate 12v.	salm	5
Francesc	Andreu	Magnificat 12v.	salm	6
Josep	Hinojosa	Magnificat 12v.	salm	11
Cristóbal	Galán	Mariposa que vuelas 8v.	villancico	54
Antoni Teodor	Ortells	Miserere 12v.	salm	8
Francesc	Valls	Missa Ave maris stella 4v.	missa	46
	anònim	Missa pro Defunctis 8v.	missa	45
Matías Juan de	Veana	Navecilla que vuela ligera 4v.	tono	64
Josep	Pujolar	No canteis pajarillos 12v.	villancico	93
Felip	Olivellas	No cantéis pajarillos 12v.	villancico	91
Cristóbal	Galán	No gima nadie 5v.	villancico	67
Josep	Hinojosa	Nunc dimittis 11v.	salm	19
Josep	Hinojosa	Nunc dimittis 11v.	salm	22

Francesc	Andreu	O salutaris hostia 12v.	motet	2
Cristóbal	Galán	Oid troncos 8v.	villancico	56
Cristóbal	Galán	Oigan a dos sentidos 8v.	villancico	53
	Teixidor	Ovejuela que en campo de flores 8v.	villancico	80
Antoni Teodor	Ortells	Para festejar al Niño	villancico	38
Juan de	Navas	Pues en coros de plumas 4v.	tono	60
Antoni Teodor	Ortells	Qué asombro 12v.	villancico	40
Antoni Teodor	Ortells	Qué asombro 8v.	villancico	32
Matías Juan de	Veana	Qué puede ser 8v.	villancico	49
Jaume	Casellas	Quem terra 8v.	himne	86
Cristóbal	Galán	Querubes de la empírea 8v.	villancico	55
	Soler	Querúbicas esquadras 3v.	tercio	83
Josep	Hinojosa	Qui habitat 12v.	salm	15
Josep	Hinojosa	Qui habitat 12v.	salm	16
Josep	Hinojosa	Qui habitat 12v.	salm	24
Cristóbal	Galán	Sea bien venida 4v.	tono	65
Joan	Barter	SENSE TEXT 12v.	salm	88
Joan	Barter	SENSE TEXT 12v.	villancico	89
Pedro de	Ardanaz	SENSE TEXT 3v.	tono	70
Juan del	Vado	SENSE TEXT 3v.	tono	71
Gabriel	Zarzoso	SENSE TEXT 3v.	tono	74
Sebastián	Durón	SENSE TEXT 3v.	tono	74
Gabriel	Zarzoso	SENSE TEXT 3v.	tono	75
	anònim	SENSE TEXT 3v.	estribillo	82
	anònim	SENSE TEXT 4v.	tono	61
	anònim	SENSE TEXT 4v.	trocado	87
	anònim	SENSE TEXT 4v.	fuga	98
	anònim	SENSE TEXT 4v.	fuga	98
Francesc	Hernández	SENSE TEXT 8v.	villancico	50
Francesc	Valls	Serafines de seis alas 12v.	villancico	35
Isidre	Escorihuela	Serafines venid al portal 5v.	villancico	85
Antoni Teodor	Ortells	Una panaderilla 12v.	villancico	42
Antoni Teodor	Ortells	Una panaderilla 8v.	villancico	30
Joan	Paredes, Boned de	Ven, aurora, ven 4v.	villancico	78
	Teixidor	Ven, aurora, ven 8v.	villancico	79
Joan	Paredes, Boned de	Venid y atended 8v.	villancico	47
Cristóbal	Galán	Vivir para amar 3v.	estribillo	81
Juan del	Vado	Volar para llegar a quemar 4v.	tono	59
Cristóbal	Galán	Vuele feliz mariposa 3v.	tono	73
Cristóbal	Galán	Vuele la fama 12v.	villancico	36
Cristóbal	Galán	Vuelen las pajas 12v.	villancico	37